

बलाः कप । पिण्डसर्जयाम् (पिण्डोत्थेजुर) शब्दमा-
फलयोगः ५० इतः । फलसम्बन्धे नाटकाङ्गकार्यस्य व्यवस्था
‘भावस्या फलयोगः स्थादु नः समप्रफलागमः सा० द०
लक्षिते २५वस्याभेदे च ।

फलसूक्ष्मणः स्त्री फलहेतुका लक्षणा । प्रयोजनहेतुकायां
लक्षणायां ‘व्यङ्ग्यस्य गूढगूढत्वादुद्दिष्टा स्याः फल-
लक्षणाः’ सा० द० ।

फलवत् लि० फल+वत्सार्थे सठप् लङ् वः । १ फलवृत्ते पुरुषे
२ तत्साधने यागादौ च ‘फलवत्सन्निधावफलं तदङ्गमिति
न्यायः । २ फलवृत्ते दृष्टे पु० अमरः । [न० राजनि० ।
फलवर्तुल पु० फलं तर्तुलं यस्य । १ काबिके दृष्टे । २ तत्फलं
फलवृत्तक पु० फलप्रधानो दृष्टः संज्ञायां कन् । प्रत्ययस्य
राजनि० ।

फलशक न० ‘फलं पुष्पं फलं नाभं कन्दं संखेदजं तथा ।
शाकं पङ्क्तिविषद्विष्टं शुक्रं विद्यादाघोत्तरम्’ भावप्र० उक्ते
पङ्क्तिविषदावमध्ये फलरूपशब्दे तत्तुल्यत्वादि तत्त्वोक्तम्
फलशब्दव्य पु० दाडिमदृष्टे राजनि० ।

फलशालिन् लि० फलेन शालते ज्ञावते शाव-षणि । फल-
वृत्ते स्त्रियां ङीप् । [वदरदृष्टे राजनि० ।

फलशैशिर पु० शिशिरं प्राप्तमस्य अण् फलं शैशिरं यस्य ।
फलश्रुति स्त्री श-करणादौ क्तिन् इतः । वैदिककर्मणां फल-
प्रतिपादनार्थशब्दे २ फलश्रवणे च ‘फलश्रुतिरियं नृणां
न ज्ञेयो रोचनं परम् । ज्ञेयो विमलया प्रोक्तं यथा
भैरव्यरोचनम्’ । अपिच ‘वेदोक्तमेव तुर्वाणो निःप-
क्षोऽर्पितमीदरे । नैष्कर्म्यां लभते सिद्धिं रोचनार्थं
फलश्रुतिः’ भाग० ११ स्क० मन्त्र० त० इत्यवचनम् ।

फलश्रेष्ठ पु० फलेन श्रेष्ठः प्रशस्ततरः । आन्तरदृष्टे शब्दच० ।

फलश्र पु० फल+लृषा० च । १ फलश्रुति २ प्रत्यये मरतः फलस्य
इति प्राठान्तरं तत्रार्थे ।

फलस्थापन न० फलयोरोद्ध्वरफलयोगः स्थापनमन्त्र ।
सीमन्तोक्तयनसंस्थारे ‘फलस्थापनात् सातापितृकं पा-
पमानमपेक्षति’ हारीतः ‘फलस्थापनात् फलस्थाप-
नाङ्गकसीमन्तोक्तयनात्’ सं० त० दण्ड० । तत्र पश्चात् पति-
रवस्थाय युगमन्त्रोद्ध्वरं शब्दात् प्रत्यसावभाति’ गोभि-
देन औद्ध्वरफलयुगस्थापनस्य विधानात् तथात्वम् ।

फलश्लेष् पु० फले श्लेष्ो यस्य । कष्टोदृष्टे राजनि० ।

फलहारिन् लि० फलं हरति कृ-षणि । फलहारके ।

फलहारी स्त्री फलानां हारो हरणं दृष्टे गौरा० ङीप् ।

फालीभेदे तत्पूजादिमन्त्र ‘ज्येष्ठे मासि चमायां वै
मध्यरात्रे महेश्वरि ! । पूजयेत् फालिकां देवीं नाना-
द्रव्योपहारकैः । तत्रैवाधितपक्षे तु पञ्चदश्यां निशा-
वर्तके । पूजयेच्च फलेर्लक्ष्यैः शक्तिर्लो वापि फालिकाभू’
मायातन्त्र १७ पटले । [राजनि० । २ फलवृत्ते लि०

फलाव्या स्त्री फलेनाद्या सम्बन्धा इतः । १ काठकदल्याम् ।
फलादन पुंस्त्री० फलमदनमस्य । १ युक्तशब्दे हेमच० स्त्रियां
जातित्वात् ङीप् । फलाशय तत्त्वार्थे लिङ्गा० । २ फल-
भक्तके लि० स्त्रियां टाप् ।

फलाध्यक्ष पु० फलमध्यक्षमिव यस्य । १ राजादने अमरः ।
२ फलदाना-ध्यक्षे ईश्वरे च । फलसाक्षीत्यादयोऽपीश्वरे ।
फलान्त पु० फलेनान्तोऽस्य । १ वंशे शब्दमा० । इतः । २ फल-
स्थाने च ।

फलाफलिका स्त्री फलसहितमफलं शा० त० तदङ्गत्वात् ठन् टाप्
जापि अत इत्थम् । फलसहिताफलवृत्तायां स्त्रियाम् ।

फलारवन्ध पु० फलेनारवन्धः । फलयोग्ये दृष्टे हेमच० ।
फलास्त्र न० फलमस्त्रं यस्य । १ दण्डास्त्रे २ अस्त्रवेतसे पु०
राजनि० ।

फलान्तरपञ्चक न० अन्तरपञ्चके तत्पञ्चके दृश्यम् ।

फल पु० फल-रन् । (कवुर) मत्स्यभेदे रायच० ।

फलिका स्त्री फल+वत्सार्थे ठन् टाप् । निष्पाव्याम् राजनि०
फलिंग पु० फलिनं तच्छक्ति मन्त्र-उ । मेघे निष्पद्यु पु० ।

फलित लि० फल-निष्पत्तौ क्त फलं जातमस्य तार० इतच्
वा । निष्पद्ये २ जातफले दृष्टे पु० चरणिः । १ शैवेये
न० राजनि० ।

फलिन् लि० फल+वत्सार्थे णि । १ फलवृत्ते स्त्रियां ङीप्
२ दृष्टे पु० अमरः २ प्रियङ्गु स्त्री ङीप् अमरः । [अमरः ।

फलिन पु० फल+वत्सार्थे णि । १ फलवृत्ते २ तादये दृष्टे पु०
फली स्त्री फलमस्त्यस्याः अण् गो० ङीप् । प्रियङ्गुदृष्टे अमरः
फलीकार पु० फल+कृ-ल कर्मणि कञ् । फलेष्वायां भाग०
४।८।१६ श्रीधरः । मावे कञ् । २ विदुषीकरणे अफलस्य
३ फलसम्पादने [वज्रलतादौ च ।

फलीय लि० फल+उत्तरा० उत्तरार्थ्यं क् । १ फलवृत्ते २ फल-
फलीयहि पु० फले फलं (कर्मण्य आधारत्वविषया) गृह्णादि
प्रारब्धति स्वीकरोति वा इति अलुक्त्वा० । १ योग्यत्वात् फल-
प्रारब्धे दृष्टे यथाकावं फलस्वीकारमिषि च । ‘फले-
प्रहीन् हंसि वनस्पतीनाम्’ भट्टिः । कुत्र तु फलपाहि
तत्पञ्चके दृश्यम् । पुनो फलेपाहिरप्यत्र शब्दरत्ना० ।